

CAMINAR I DIBUIXAR EN SILENCI

DIBUIXOS DEL VIATGE DELS ALUMNES DE L'ESCOLA D'ARQUITECTURA A FRANÇA

ETSAB
del 6 al 20 de maig de 1993

CAMINAR I DIBUIXAR EN SILENCI

DIBUIXOS DEL VIATGE DELS ALUMNES DE L'ESCOLA D'ARQUITECTURA A FRANÇA

ETSAB
del 6 al 20 de maig de 1993

Un viatge que es planteja l'anàlisi gràfica de dues de les més paradigmàtiques obres de l'arquitecte Le Corbusier a uns estudiants de segon curs d'arquitectura, es evident que suscita quelcom més que el simple enunciat de la qüestió.

No ens podem oblidar, ni es convenient que ho fem, de les diverses qüestions que envolten de sortida el plantejament d'un viatge d'estudis.

La pròpia edat dels viatgers, els estudiants il.lusionats i il.lusionables, la sortida en grup, una notòria alegria; la desconexió temporal de les rutines quotidianes, l'emulació cordial, la sinergia quasi sobtadament aconseguida i altres aspectes genèrics a qualsevol viatge, es barregen amb la necessitat de rebre i descobrir, d'esser permeables a tot allò que es aparent o certament novedós.

Té sentit un anàlisi de les architectures conventuals, tema central del curs nostre d'enguany, i tant mateix redescobrir a Le Corbusier al 1993. Pot una ruta iniciar-se a Sant Pere de Roda i finalitzar a Ronchamp? Que pot significar en aquest recorregut l'aturada a Arc et Sennans?

Es evident que la qualitat de l'arquitectura seleccionada justifica per si mateix un viatge com aquest; tot i així, existeix per a nosaltres alguns arguments de pes que encara que lleugerament presentats ja volem esmentar aquí.

En primer lloc, la relativa facilitat de comprensió de les architectures conventuals, per raó de la repetició sistemàtica no solament dels organigrames funcionals sinó d'una formalització que els hi es pròpia: Claustres, Esglésies, Cel.les, Refectoris, Sales Capitulars, etc.. Tot i així, a pesar de la seva austeritat i estricta funcionalitat, aquesta arquitectura produeix sempre sorpresa o potser, més aviat, una certa incapacitat per entendre-la des de l'experiència perceptiva i ambiental contemporània, que genera en el visitant, a pesar d'aquell organigrama rotund i repetitiu, potser sensació d'inquietud, però mai avorriment ni abúlia.

El segon aspecte ens remet a l'elecció del model; per què Le Corbusier? Es ben notori que aquesta elecció comporta una tornada als orígens del «moviment modern», del que en l'actualitat es planteja la revisió, esgotats potser els intents post-moderns de reutilització dels llenguatges neoclàssics o de les neo-avantguardes i el seu llenguatge hig-tech. La necessitat d'un repòs al final de la tempesta i l'interès per refer camins, fa que l'arquitectura sobria, formalment definida i, per que no dir-ho, pretesament «ecològica» de Le Corbusier es presenti com el començament d'una experiència a la que l'arquitectura dels 90 no pot ésser aliena.

En el trajecte, la fàbrica de sal de Nicolas Ledoux (modelicament reutilitzada avui) a Arc-en-Sennans, paradigmàtica de l'arquitectura dels il.luministes de la Il.lustració, ens ofereix la verificació de la suggestiva hipòtesi de E. Kaufmann: aquella arquitectura, amb els seus aspectes formals i temàtic (som palpa fortament que les Salines han estat concebudes també com un recinte del Transcendent, amb la irrupció de la qüestió social, amb el seu impuls idealista i programàtic) constitueix un autèntic «passat», tot donant-li una dimensió històrica, del Moviment Modern del que L.C. constitueix el cim.

Pel que fa al cas dels treballs de la mostra oscil.len entre dos estratègies/utilitats del dibuix «de reconeixement» sobre el terreny:

- a) El «sismògraf continu», el dibuix total que integra simultàniament, en un suport únic, totes les fases del pensament gràfic (hipòtesis, verificació, alternatives, establiment de referències, volumetries virtuals subjacents, generació, etc..), i
- b) l'essencialisme pacient i despulat del caçador savi que flaira els emplaçaments òptims per a reblar sempre el mateix clau.

En mig, un esclat de coratge i llibertat i la comprensió radical de que no hi ha una resposta correcta i única a cercar, i que cada u en té una a dins, si ha reixit a conversar amb aquella arquitectura.

Un dibuixar, en suma, con aquell que fa ganyotes o les suposa al lloc, per a interceptar aquell gest emblemàtic, portador preferent de la seva identitat; com qui acarona i explora un cos cobejat en el traspàs de la reverència a la passió.

Organitza: SECCIÓ «DIBUIX II» U.T. - Patrocina: DEPARTAMENT D'EXPRESSION GRÀFICA ARQUITECTÒNICA I. ETSAB, UPC.
Professors responsables: JOSEP BOSCH / MODEST MASIDES